

Aesculus californica, een grensgeval

Bij het Laboratoire de Phanerogamie, het Parijse herbarium in de Jardin des Plantes, staan enkele zeer oude originele introducties. Met name is beroemd *Robinia pseudoacacia* geplant door Jean Robin in 1601. Er stond vlak bij het toegangshek ook een *Aesculus californica*. Van deze nog geen 2 m hoge struik stuurde Dr. Heino Heine, als taxonoom werkzaam in dat herbarium, mij in de herfst van 1975 een pakket met kastanjes bestemd voor S.G.A. Doorenbos. Deze berichtte mij dat ik er zelf maar een bestemming aan moest geven. Voorlopig legde ik het pakketje maar

in de koele berging van de flat waar ik toentertijd woonde. Toen ik een aantal weken later in de berging kwam, zag ik tot mijn schrik dat er wortels uit het pakketje staken. Ze moesten dus direct geplant worden. Ik kon ze toevertrouwen op het toenmalige IVT aan de zorgen van de heer Ruisch die ze verder opkweekte in de cactuskas. Van de struikjes werd er later één geplant in het Amerikaanse gedeelte van de Rotstuin op Fort Hoofddijk in de Utrechtse Uithof. Hij hield het daar maar enige jaren uit, evenals het exemplaar in mijn eigen tuin in Ede. De conclusie lag voor de hand: ons klimaat is niet erg geschikt voor deze soort. Eén van planten was aangeboden aan Dick van Hoey Smith van

Bloeiwijze *Aesculus californica*

Hortus Botanicus Amsterdam. Foto: Ineke Vink

Arboretum Trompenburg. Hij werd daar in 1984 geplant op een beschutte standplaats. Het is intussen een flinke struik geworden die op zijn beurt weer kastanjes produceert. In het westen van ons land kunnen ze dus wel overleven.

Voor echt flinke exemplaren moet je echter naar Engeland. Bijvoorbeeld naar de Botanische Tuin in Cambridge. Daar zag ik een struik die bijna bezweek onder de grote bloemkaarsen. De bloemen hadden zeer opvallende honingmerken. Ze zijn eerst heldergeel, vervolgens feloranje en aan het eind van de bloei paarsrood. De bloeitijd was laat, van eind juni tot ver in juli.

In het thuisland Californië is het een meerstammige struik of kleine boom, meestal breder dan hoog met een ronde kroon. De bladeren zijn vergeleken met andere soorten vrij klein. Ze hebben vijf, soms zeven blaadjes. Ze zijn aanvankelijk donzig behaard, later donkergroen. De bloeiwijzen kunnen tot 20 cm lang zijn en tot 8 cm breed. De vruchten lijken op vijgen en bevatten één groot zaad

met een klein hilum, zoals de soorten van de Sectie *Pavia*. *A. californica* wordt echter geassocieerd met de Sectie *Calothyrsus*, met uitsluitend Aziatische soorten. In Californië groeit de soort in de kuststrook, het Cascade gebergte en de Sierra Nevada op vrij uiteenlopende groeiplaatsen van half schaduw tot zeer droge zuidhellingen. Het betreft echter wel een klimaat dat overeenkomt met dat van het Middellandse Zeegebied. Dat betekent dat het groeiseizoen vooral in de vochtige wintermaanden en het voorjaar valt en de struiken in het midden van de zomer al hun blad verliezen. In ons klimaat komt *A. californica* zeer vroeg in het voorjaar al in blad en dat maakt de struik zeer kwetsbaar. Een beschutte standplaats is dus zondermeer vereist.

Aesculus californica, Californië, oktober 2009.

Inzetten: vruchten

Foto's: Ineke Vink

